

Pauljac Verhoeven is sinds 2004 hoofd van Museum Bronbeek. Hij werkte eerder in het Rijksmuseum voor Volkenkunde. Hij studeerde kunstgeschiedenis en archeologie in Leiden.

Foto Ingrid Kockx

Samenvatting Sinds 2022 kunnen voormalige koloniën bij de Nederlandse Staat een claim indienen om cultuuroederen terug te krijgen. Ook Bronbeek heeft een dergelijke claim ontvangen. De restitutie is echter al vanaf 1949 een vast onderdeel van de gesprekken tussen Nederland en de Republiek Indonesië. In de nieuwe vaste opstelling van het museum is het sabel van pangeran Diponegoro te zien, dit is een voorbeeld van wat Indonesië als een claim-waardig object ziet. Wat komt er zoal bij kijken als er een claim binnenkomt? Pauljac Verhoeven spreekt over de restitutie problematiek in het algemeen en het sabel van Diponegoro in het bijzonder.

Dagvoorzitter Geert Onno Prins studeerde koloniale en postkoloniale literatuur in Leiden en Amherst (Massachusetts). Hij was 25 jaar uitgever van het Indische maandblad *Moesson*, is tegenwoordig medewerker publiek bij Museum Bronbeek en werkt in zijn vrije tijd aan een biografie van schrijver, bestuursambtenaar en diplomaat H.J. Friedericy (1900-1962).

Foto: FunCkSterrShoots

Entree inclusief Indisch buffet € 37,50 p.p. per Themazondag
Opgeven? Klik op deze link: [Themazondagen Bronbeek](#)

Volgende Themazondag

11 mei 2025: 80 jaar vrijheid; informatie sprekers volgt

Uw ideeën voor nieuwe onderwerpen worden zoals altijd zeer gewaardeerd. U kunt die vermelden op het formulier op de tafel van de Vrienden van Bronbeek, of mailen naar info@indischerfgoed.nl.

Actuele informatie op de websites van [Reünie- en Congrescentrum Kumpulan](#) en [Stichting Indisch Erfgoed](#)

Themazondag Java-oorlog 200 jaar geleden

24 november 2024

- 10.00 – 11.00 Ontvangst met koffie of thee en spekkoek
- 11.00 – 11.05 Opening door dagvoorzitter Geert Onno Prins
- 11.05 – 11.35 Mark Loderichs: *Het bentengstelsel. Of hoe een napoleontisch leger in de Java-oorlog tot een winnende strategie kwam*
- 11.35 – 12.05 Petra Groen: *Johannes van den Bosch en het einde van de Java-oorlog*
- 12.05 – 14.00 pauze met Indisch lunchbuffet
- 14.00 – 14.30 Harm Stevens: *Sporen van de Java-oorlog*
- 14.30 – 15.00 Pauljac Verhoeven: *De restauratieproblematiek in het algemeen en het sabel van Diponegoro in het bijzonder*
- 15.00 Afsluiting door dagvoorzitter Geert Onno Prins

De Themazondagen worden georganiseerd door een samenwerkingsverband van de stichtingen Klein Bronbeek, Indisch Erfgoed en Kumpulan, en Museum Bronbeek.

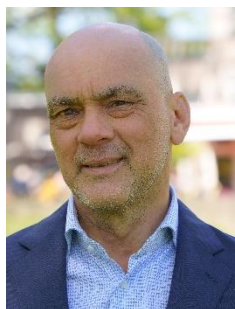

Java-oorlog 200 jaar geleden

In 2025 is het precies 200 jaar geleden dat de Javaoorlog begon, een van de grootste oorlogen uit de Nederlandse koloniale geschiedenis. Het Nederlandse bestuur was amper negen jaar teruggekeerd op Java toen de bevolking in Midden-Java onder leiding van de charismatische prins Diponegoro in opstand kwam. Er stond veel op het spel. De oorlog zou bepalen of Nederland een koloniale toekomst had in Azië. En zij zou bepalen of en in hoeverre de Javanen zeggenschap hielden over hun eigen toekomst.

Foto: Collectie Paleis Het Loo

Mark Loderichs is conservator en plaatsvervangend hoofd museum van het Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en Museum Bronbeek (KTOMMB). Hij studeerde geschiedenis aan de Universiteit van Leiden en werkte bij het Indische maandblad *Moesson*, het Nationaal Archief, het Indisch Herinneringscentrum en het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH). Momenteel is hij bezig een proefschrift af te ronden over de Nederlandse militaire strategie tijdens de Javaoorlog van 1825 tot 1830.

Foto Ingrid Kockx

Samenvatting De grote oorlog die in juli 1825 in Midden-Java uitbrak, stelde het Nederlandse koloniale leger voor enorme militair-strategische problemen. Dit – in essentie – napoleontische leger kwam volkomen onverwacht in een grootschalig en langdurig gewapend conflict terecht waarvoor het helemaal niet was voorbereid en waarvoor een effectieve militaire strategie ontbrak. Hoe legercommandant H.M. de Kock er met vallen en opstaan toch in slaagde om de oorlog naar zijn hand te zetten, is een fascinerend verhaal van militaire adaptie, meedogenloosheid en geduld. Maar de prijs die de Javaanse bevolking voor de Nederlandse militaire overwinning betaalde, was buitengewoon hoog.

Petra M.H. Groen studeerde geschiedenis aan de Universiteit Utrecht. In 1991 promoveerde zij op *Marsroutes en dwaalsporen. Het Nederlandse militair-strategisch beleid in Indonesië 1945-1950*. Haar laatste publicatie, samen met anderen, is *Krijggeweld en kolonie. Opkomst en ondergang van Nederland als koloniale mogendheid 1816-2010* (Amsterdam 2021). Ze is lang in verschillende functies verbonden geweest aan het Nederlands Instituut voor Militaire Historie en werkte daarnaast van 1994 tot 2009 als bijzonder hoogleraar militaire geschiedenis aan de Universiteit Leiden.

Samenvatting Johannes van den Bosch ontwikkelde zich vanaf 1827 tot de vertrouwde *trouble-shooter* van Willem I in koloniale aangelegenheden. Bekleed met veel macht groeide hij uit tot een van de meest daadkrachtige personen in de Nederlandse koloniale geschiedenis. Dat bleek toen Willem I hem in 1829 naar Java stuurde met een drieledige opdracht: hij moest de slepende Javaoorlog beëindigen, een tweede Javaoorlog onmogelijk maken en ervoor zorgen van Java eindelijk een winstgevende kolonie werd. Hoe hij die opdracht vervulde en zo de geschiedenis van Nederlands-Indië voor lange tijd bepaalde, bespreek ik in deze lezing.

Harm Stevens is conservator bij de afdeling geschiedenis in het Rijksmuseum. Hij was betrokken bij het project *Revolusi! Indonesië* onafhankelijk, dat in 2022 resulteerde in de gelijknamige tentoonstelling in het Rijksmuseum en het begeleidende boek. In 2015 publiceerde hij *Gepeperd verleden. Indonesië en Nederland vanaf 1600*, een boek over de met Indonesië verbonden collecties in het Rijksmuseum. In 2014 was hij als onderzoeker intensief betrokken bij de herontdekking van de staf van prins Diponegoro, *Kanjeng Kyai Tjokro (cakra)*, in Nederland en de overdracht van dit voorwerp in 2015 aan het Museum Nasional Indonesia in Jakarta door de familie Baud. Momenteel doet Stevens onderzoek

naar de vervlechting van Nederlandse militaire veroveringen en geweld in Indonesië, volkenkundig verzamelen en de totstandkoming van museale collecties in de jaren omstreeks 1900-1914.

Samenvatting Harm Stevens gaat op zoek naar de sporen van de Java-oorlog in Nederland en elders. Van een potloodportret van prins Diponegoro, gemaakt kort na zijn arrestatie, tot de pelgrimstaf die, nadat hij in de strijd verloren ging, op drift raakte, naar Nederland reisde en in 2015 terugkeerde: *The pusaka has returned to the island of Java!*